dag, 2 September 1941 DAGBLAD 58ste Jaargang, No. 3389

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve 's Zondags)
Abonnementsprijs voor het Gebiedsdeel fl. 1.50 per maand [Aruba fl. 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers fl. 0.10.

Adm.: Tel. 1550. Redactie: Tel. 1858.
Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur 16—18 uur.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres Postbus 80, Willemstad.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij.

Kantoor Verenigde Staten: M. D. BROMBERG & Ass. Inc. 19 to 25 West 44th Street, New York N. Y.
Kantoor voor Redactie en Administratie Aruba: J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38

zijn rede op U. S. A.-arbeidsdag prees Roosevelt de Nederlandse Marine

Britannië haalt versterkingen naar Singapore uit ddellandse Zee, er is daar toch niets te doen.

O-REDE VAN ROOSEVELT ERIKAANSE ARBEIDSDAG

en radio-toespraak ter gelegen- van de Arbeidsdag sprak Presi- Roosevelt als volgt voor de wer- bevolking van de Verenigde :

deze dag, deze Amerikaanse g, vieren wij de rechten van werkende mannen en vrouwen. houd van deze rechten is thans belangrijk, niet slechts voor ons, ze genieten, **doch voor de toe- van de Christelijke beschaving.** Amerikaanse arbeid draagt thans tzaggelijke verantwoordelijkheid winnen van deze meest dierlijke st verschrikkelijke aller oorlo- In onze fabrieken, werkplaatsen enalen bouwen wij wapenen op haal, die groot is in haar om- ijkheid. **Naar alle slagfronten ter worden deze wapenen verzon- g en nacht, over zee en door de** En deze natie schept en ontwik- ans nieuwe wapenen, die onge- zijn, voor het behoud der atie. Waarom doen wij dit? om zijn wij vastbesloten onze ge- ndustriële macht toe te wijden aan ortzetting van de oorlog, die fei- onze eigen kusten nog niet ge- heeft? Wij zijn geen oorlogszuch- lk. Wij zochten nooit glorie als natie van krijgers. Wij hebben belang in agressie. Wij hebben belang, gelijk de dictators, in ren. Wij jagen niet naar enige nte duim van grondgebied, dat en ander land toebehoort. Onze machtsaanwending en eenheid doel, welke die poging inspireert, slechts door onze erkenning van t, dat onze fundamentele rechten, de rechten van de arbeid, worden igd door Hitlers heftige pogingen e wereld te regeren.

ze rechten zijn gevestigd door voorvaderen op het slagveld. Zij verdedigd tegen grote kosten, doch groot succes op het slagveld, hier ze eigen grond en in vreemde n en op alle zeeën over de gehele ld. **Nooit is er een ogenblik in onze iedenis geweest, dat de Amerika- niet bereid waren als vrije mannen staan en te vechten voor hun** en. In tijden van een nationale toestand wordt ons één feit dui- en beslissend naar voren ge- t, het feit, dat al onze rechten van r afhankelijk zijn.

recht van vrijheid van gods- zou niets betekenen zonder de eid van spreken. En de rechten de vrije arbeid, zoals wij die nu en, zouden niet kunnen overleven de rechten van vrije onderne- Dat is onverbrekelijk verbonden n ons, wij allen, Amerikanen: de kelijkheid van elkaar van belan- voorrechten, gelegenheden, de kelijkheid van de rechten onder- **Dat is wat ons vereent, mannen ouwen van alle partijen, van alle , van elk geloof, van alle be- ngen en van alle politieke over- gea.**

t is waarom wij in staat zijn ge- t de vijanden te trotseren en te sbomen, die meenden ons te kun- splitsen en ons van binnenuit te winnen.

ze vijanden weten allen, dat wij terke vloot bezitten, die in kracht emt. **Zij weten, dat de vloten van itse Imperium, Nederland, Noor- n en Rusland samen de vrijheid zeeën kunnen garanderen.** Deze den weten, dat, indien deze ande- oten vernield worden, de Ameri- e vloot nu of in de toekomst de eid van de zeeën niet kan garan- tegen de rest van de wereld. vijanden weten, dat ons leger da- toeneemt in kracht. Deze vij- weten, dat heden de voornaam- merikaanse strijders in de gevech- thans woeden, degenen zijn, die de Amerikaanse industrie zitten, gevers zowel als werknemers. De- nden weten, dat de loop van de kaanse productie in het afgelo- jaar belangrijke winsten heeft ge- toond en dat de producten van onze industrieën in steeds grotere hoeveelheden dagelijks naar de slagfronten worden gezonden tegen het Hitlerisme.

Doch deze vijanden weten ook, dat onze Amerikaanse poging niet voldoende is. Tenzij wij onze Amerikaanse productie vermeerderen en deze nog meer veilig stellen op de reizen naar de slagfronten, zullen deze vijanden hun aanvallen voortzetten op oude velden en op nieuwe.

Ik waarschuw plechtig allen, die denken, dat Hitler is geblokkeerd en tegengehouden, dat zij een zeer gevaarlijke opinie koesteren. Als in enige oorlog uw vijand langzamer vorderingen maakt dan een jaar daarvóór, is dat het juiste moment om toe te slaan met verdubbelde kracht; om meer energie aan te wenden in de karwei om hem te verslaan, om voor altijd de bedreiging van wereldverovering te beëindigen en daarbij alle praatjes of gedachten van een vrede te beëindigen, welke is gebaseerd op een compromis met het kwaad zelve. En wij weten, dat het vrije arbeidssysteem het fundament is van een functionnerende democratie. Wij weten, dat een van de eerste daden van de as-dictatorschappen geweest is alle principen en standaards, welke arbeid heeft kunnen bevestigen voor het eigenbehoud en vooruitgang, weg te vagen.

Geen groep van Amerikanen heeft zich duidelijker gerealiseerd wat nazieoverheersing van de wereld betekent, dan de georganiseerde arbeid, wat het betekent voor hun levensstandaard, voor hun vrijheid, hun leven. Geen groep heeft meer belang bij de nederlaag van het nazisme, in het behoud van de fundamentele vrijheden, in het voortduren van de democratie over de gehele wereld. Wij hebben reeds veel bereikt; het is onze plicht oneindig veel meer te bereiken. De opoffering, waarmede wij ons gezamenlijk toelegen op de productie van wapenen der vrijheid, zal in niet geringe mate de lengte van de vuurproef helpen vaststellen, waardoor de mensheid zal moeten gaan. Wij kunnen niet aarzelen, wij kunnen niet dubbelzinnig spreken in de grote taak, die voor ons ligt. De verdediging van Amerika's vrijheid moet de voorrang hebben boven elk particulier doel en boven elk particulier belang. Wij hebben ons gewijd aan een grimmige en gevaarlijke taak.

Krachten van waanzinnige heftigheid zijn door Hitler over deze aarde losgelaten. Wij moeten ons volle aandeel hebben in het overwinnen daarvan. Want onze krachten kunnen worden uitgestort op deze natie, terwijl wij de belangen van ons land beschermen.

De taak om Hitler te verslaan zal lang en moeilijk kunnen zijn. Er zijn enkele mensen, de zg. „appeasers", die tot bedaring aansporen, alsmede zij, die met de nazies sympathiseren, die zeggen, dat het niet kan. Zij vragen mij zelfs om met Hitler te onderhandelen, om te bedelen om kruimels van zijn overwinningstafel. Zij vragen mij in feite om een moderne Benedict Arnold te worden en alles te verraden, dat ik waard acht, mijn eerbied voor onze vrijheid, voor onze kerken, voor ons land.

Dit heb ik verworpen, ik verwerp het opnieuw. Instede weet ik, dat ik volgens het geweten en de vastberadenheid van het Amerikaanse volk spreek, als ik zeg, dat wij alles zullen doen, dat in onze macht ligt om Hitler en zij nazie-strijdkrachten te vermorzelen.

Amerikaanse arbeiders en Amerikaanse boeren, Amerikaanse zakenlui en Amerikaanse geestelijken, wij allen tezamen hebben een grote verantwoordelijkheid en een groot voorrecht om te arbeiden aan de bouw van een democratische wereld op duurzame grondslagen. Moge worden gezegd eens in de toekomst door een toekomstigen President van de Verenigde Staten, dat wij ons werk getrouw en goed hebben verricht" (Hyde Park, (AP) 1.9).

HET RODE LEGER WEET VAN GEEN WIJKEN.

Uit Sovjet militaire bronnen wordt medegedeeld, dat het Rode leger, sedert de oorlog aan de gang is, het krachtigste stand houdt in de gevechten langs het gehele front, bevoordeeld door de hardnekkige weerstand van de Russische eenheden, die zijn geïsoleerd achter de Duitse linies.

„Voor de vierde achtereenvolgende dag meldde het Sovjet-communiqué geen veranderingen in de posities, hoewel de felle gevechten werden voortgezet. De energieke Russische weerstand in de delen achter de hoofdposities van Hitlers leger, vooral aan de Zwarte Zeekust en in Noord-Estland vereisten veel van de Duitse aandacht, waardoor aan de Russische frontlinie de gelegenheid geboden werd om zich in nieuwe stellingen in te graven.

Voortdurende tegenaanvallen door Maarschalk Semeon Timosjenko's leger aan het centrale front, werden te kennen gegeven in militaire berichten, terwijl de verdedigers van Leningrad aan de rechterflank en de strijdkrachten aan de beneden-Dnjepr aan de linkerflank de Duitse druk weerstonden. Het hoofdcommando verklaarde, dat de omcirkelingsplannen van een Duitse elite-divisie en een Finse brigade, die opdrongen tegen de Sovjet-troepen door wouden en moerassen aan het Verre Noordelijke front, werden uiteengeslagen door een bloedige slag tegen afdeling.

Een Fins regiment van 2000 man, dat zich een weg had gevochten naar de achterhoede van het Rode leger en erin geslaagd was de hoofdweg af te snijden, werd gevangen bij een tegenomsingelingsbeweging van de Russen en slechts 600 man wisten te ontsnappen. Mijnenwerpers en andere wapenen stonden op de lijst van buitgemaakte materialen.

De titel van **„Held der Sovjet-Unie"** werd gegeven in Moskou aan wijlen artillerie-officier Kapitein Khigrin, die de vernieling van 6 Duitse tanks op zijn naam heeft staan. Bij het bedienen van een lange afstandskanon, nadat vier leden van de bemanning door de Duitsers gedood werden, wordt van officiële zijde gemeld, dat Khigrin de nazie-machines buiten gevecht stelde, terwijl deze over een hoofdweg oprukten in de richting van zijn stelling op een heuvelhelling. De kapitein werd dodelijk gewond door een granaatscherf, terwijl de laatste Duitse tank wankelde en opzij viel.

Op de laatste lijst van decoraties komen ook 5 uitmuntende eenheden van het Rode leger voor, die aan het front schitterende diensten hebben bewezen. Het 17de gemotoriseerde infanterie en 256ste infanterie-regiment ontvingen de orde van Lenin. De eerste gemotoriseerde infanterie en 57ste tankdivisie alsmede het 46ste artillerieregiment ontvingen de orde van de Rode Banier.

Er is nog steeds geen bevestiging van het bericht, dat de Duitsers de Tallinn-sector in Estland ten Westen van Leningrad hebben verkleind of van de Finse bewering, dat Viipuri ten Noord-Westen is veroverd.

Het merk van de vloed der nazieinvasie, gelijk hier wordt toegegeven, loopt door Novgorod aan de Westelijke oever van de rivier de Volkhov aan de Noordelijke flank en door Dnjepropetrovsk aan de Westelijke oever van de Dnjepr in het Zuiden. Tussen deze twee sterk gefortificeerde sectoren, waar de loopgravenoorlog zich scheen te ontwikkelen, zouden de Rode legerstrijdkrachten onophoudelijk de Duitsers bebeuken bij bewegelijke tegenoffensieven. Bekend is, **dat voor Leningrad de Russen een formidabele serie van fortificaties hebben gebouwd**, die te vergelijken zijn bij de defensies, die bestonden op de Karelische landengte in het Noorden. Tass meldde de herovering van een niet genoemde stad, waarschijnlijk ergens aan het lange front tussen de Baltische en Zwarte Zeeën, aangezien gezegd wordt, dat de Duitsers de plaats bezet hadden (Moskou, (AP) 1.9).

GUERILLA-TROEPEN GUNNEN DEN DUITSERS GEEN RUST.

Een aanvullend communiqué deelt mede, dat guerilla's geen rust gunnen aan de Duitse en Wit-Finse troepen, die zekere districten in de Karelische (Finse) Republieken hebben bezet. Het fascistische commando meldde, dat belangrijke strijdkrachten de guerilla's bevechten en de bescherming van wegen, bruggen en opslagplaatsen hebben versterkt, doch de onversaagde guerilla's vinden de zwakke plekken van den vijand en brengen hem gevoelige klappen toe (Moskou, (AP) 1.9).

RUSSISCH GENERAAL GESNEUVELD.

Finse oorlogscorrespondenten deelden mede, dat Majoor Generaal Selentsov, Commandant van de 88ste Russische divisie, werd gedood in de strijd op de Karelische landengte. Deze mededeling spruit voort uit de getuigenis van gevangenen (Helsinki, (AP) 1.9).

Het nieuws van vandaag.

President Roosevelt heeft op de Amerikaanse arbeidsdag een belangrijke rede gehouden, die op deze voorpagina staat afgedrukt. Het is een uiterst belangrijk document, dat getuigenis aflegt van de macht der U.S.A.-productie, de liefde voor de vrijheid en de vastberadenheid waarmede Roosevelt zich aan onze zijde schaart om de vrijheid te verdedigen, of — waar zij veloren is gegaan — te herwinnen. De President prees de Nederlandse marine en die van de andere geallieerden en zeide, dat het aller plicht is nóg meer te doen. De zg. „appeasers" wees de President terecht.

De ontmoeting tussen Mussolini en Hitler — de 7e sedert het begin van Wereldoorlog II — vloeide voort uit de ontmoeting van Roosevelt en Churchill, en het door dezen uitgegeven 8-punten program („alleen rhetorica", zwetste Virginio Gayda).

En dan komt het oorlogsnieuws.

Hitler heeft bezoek gehad van Generaal Muñoz Grande van de Spaanse vrijwilligersbende, die met Hitler medestrijdt. „Zij zijn enthousiast", wordt bericht.

De gevechten zelf aan het Oostelijke front duren voort in al hun hevigheid. Het Rode leger weet van geen wijken, de oorlog aan het Noordelijk front loopt vast in de formidabele fortificaties, die de Russen rond Leningrad hebben gebouwd. In verband hiermede is het ook interessant het artikel op de voorpagina rechts te lezen, over de Russische activiteiten aan de centrale sector, wanneer het in het Noorden en Zuiden min of meer vastloopt.

In ditzelfde hoofdartikel wordt aan het einde gewaagd van de omsingeling, die Japan zelf reeds heeft erkend. Juist vandaag staat er op blz. 3 een telegram, dat zegt, dat Japan vastbesloten is de omsingeling van Nederland, Groot Brittannië en de Verenigde Staten te verbreken.

In het Verre Oosten arriveren overigens de vloten van Malta en Gibraltar, waaruit wel blijkt, dat Groot Britannië van de Italiaanse vloot helemaal niets meer ducht (blz. 3).

Het sabotage-geval van de dag is: in Göteborg werd 4 ton kruit opgeblazen!

Met Laval en Déat gaat het vooruit (blz. 3).

In Iran werd de vrede getekend (blz. 3).

Enkele verplaatsingen bij de parochiegeestelijkheid op Aruba en Curaçao worden op blz. 2 aangegeven.

Op blz. 4 wordt de „enquête" voortgezet: Landraad Eman, Overste Gauw, Rechter Gijsen, Landraad Hellmund, Redacteur Hernandez, Pater Hulsman, Statenlid de Jongh, Rabbijn Cardozo en Broeder Overste Juftermans geven hun opinie. Onder Curaçao op blz. 2 staat bovendien nog een belangrijke opinie uit Indië gereleveerd.

Duitsers in Iran vormden groter gevaar dan elders.

Het was Maandagmorgen, zeer vroeg, dat de Britse en Russische Ambassadeurs in Teheran aanklopten bij Premier **Ali Mansur** van Iran om hem kond te doen van de invasie van zijn land. Britse troepen waren uit Irak en Baloetsjistan binnengetrokken, terwijl de Russen uit het Noorden door de passen van de woeste Caucasus binnenvielen.

Premier Mansur verklaarde, dat het leger van den Schaduw, 190.000 man sterk, weerstand zou bieden waar de tegenstander wierd ontmoet.

4 Dagen later moest echter deze weerstand worden opgegeven en trad de Premier af om plaats te maken voor **Ali Furanghi**, die niet lang talmde, doch direct opdracht gaf aan de troepen om de strijd te staken, vanwege de overmacht. Afgezanten met witte vlaggen trokken de Britten en Russen tegemoet en de invasie veranderde in een vreedzame bezetting van het land. Want Iran te bezetten, was immers de bedoeling van de Britten en Russen. De Duitsers moeten eruit, riep men in Londen en Moskou. Zeker waar, moet worden toegegeven. Doch waarom juist direct uit Iran en bijvoorbeeld niet uit Turkije, of Argentinië of Zweden?

De reden ligt voor de hand. Ten eerste wensen de Russen geen Duits gekriebel in hun rug en hebben de Engelsen nog steeds een Suezkanaal te bewaken in het Midden-Oosten. Ten tweede moet er een aanvoerweg geopend worden voor de materialen naar Rusland, die straks in groten getale uit de Verenigde Staten zullen arriveren door de Perzische Golf, om Rusland te sterken in de strijd tegen de Duitsers.

Ten derde, krijgen de Britten en Russen thans de volledige contrôle over de belangrijke en productieve olievelden in Iran. Dit kan worden beschouwd als een grote strategische overwinning op de Duitsers, die altijd met begerige blikken ernaar hebben zitten turen uit de verte.

Als Duitsers alle krachten in N. en Z. concentreren, vallen Russen in centrum heviger aan.

Intussen zetten de Duitsers alles op het spel in Rusland om toch maar vóór de winter aanbreke zoveel mogelijk gebied in te palmen. Reeds weken zitten zij echter voor Leningrad, Kiev en Odessa.

Ook aan de Dnjepr zitten zij thans en bezetten de grote Russische industriestad Dnjepropetrovsk. De grote stuwdam vonden zij echter vernield „Het eerste kind van het 5-jarenplan der Sovjet mag niet in handen vallen van de Hitler-bandieten", zei Lozovsky, de Russische zegsman. Wat moeten die Duitsers teleurgesteld zijn geweest hier weer in de lucht te grijpen, gelijk bij Gomel, Smolensk en andere plaatsen, waar zij niets dan ruïnen en verlatenheid vonden.

Het is nu wel te verwachten, dat de Duitsers alles op alles zullen zetten om Leningrad en Odessa in hun handen te krijgen. Of de Finnen mee zullen doen bij de aanval op Leningrad, is een raadsel, vooral na de berichten van gisteren over een wapenstilstand tussen Finnen en Russen.

Het is duidelijk, dat de Duitsers hun krachten concentreren op het Noordelijk front en in het Zuiden. Hierdoor is het misschien ook te verklaren, dat de Russen, de verslapping aan het centrale front voelende, hier tot een tegenaanval zijn overgegaan. die aanvankelijk wel succesvol scheen te zijn. Van belang is deze tegenaanval ook, omdat hierdoor voorkomen wordt, dat Kiev wordt afgesneden van het achterland, als Generaal Von Bock kans zou zien achter de stad door naar het Zuiden te zwenken om de Russen aan de Oostelijke oever van de Dnjepr aan te vallen.

Toevallig denken wij aan de nieuwste mop, die wordt verteld over Hitlers ervaringen aan het Oostfront. Bij een inspectietocht hield Hitler stil bij een soldaat en stelde hem de vraag: „Indien een Russische granaat naast u terecht kwame, wat zoudt gij wensen?"

„Ik zou wensen", antwoordde de soldaat prompt, „dat mijn Führer naast mij stonde."

Wat er toen gebeurde, vertelt de mop niet.

Turkije.

Wel kon uit de berichten van de afgelopen week gelezen worden, dat Hitler in zijn Hoofdkwartier aan het Front den Turksen Ambassadeur ontboden in bijzijn van ex-wijnhandelaar Joachim von Ribbentrop. In verband met zijn campagne zou Hitler het verzoek gesteld hebben, dat Turkije zou toestaan, dat de Turkse territoriale wateren in de Zwarte Zee zouden worden gebruikt door de Duitsers. Meer niet... zeide Hitler, doch de Turkse Ambassadeur vond, dat het wel reeds mooi genoeg was en zond het verzoek door aan zijn Baas in Ankara, Sukru Saracoglu, die reeds de gehele week, bezoeken ontvangen had van Ambassadeurs der oorlogvoerenden. Bij hem kwamen de Ambassadeurs van Groot-Britannië, de Verenigde Staten, Rusland, Duitsland, Italië en Iran. Allen dongen om de grootste vriendschap. De drie, die de meeste pogingen aanwendde om Saracoglu van hun zienswijze en hun macht te overtuigen, waren de Vertegenwoordigers van Groot-Britannië, Rusland en Duitsland. Vonden zij, naar hun mening, geen voldoening, dan gingen zij hogerop, naar Ismet Inonu, Turkije's doven President Van veel belang is de beslissing van Turkije in de huidige toestand. Een goede weddenschap is echter, dat Turkije zich volkomen neutraal zal houden, hier een beetje smoezen en daar een beetje sussen.

Anti-communistische actie in Frankrijk.

Terwijl de gemoederen zich in Ankara bezig hielden, hadden in Frankrijk grote razzia's plaats. In Parijs werden arbeiders uit hun woningen gehaald en gearresteerd op beschuldiging van communisme. Ook kon men worden opgepakt, als men geen Ariër was.

Oorzaak was de anti-Duitse stemming van de laatste. Nazie-officieren werden om zeep gebracht. Franse fabrieksarbeiders pleegden sabotage. Het hoogtepunt van de anti-nazie gevoelens in Frankrijk kwam echter, toen Pierre Laval, Frankrijks Quisling, getroffen werd door het schot van een jongen Fransman, genaamd Paul Colette. Ook de vroegere Franse Minister Marcel Déat werd getroffen en nog twee anderen. Colette verklaarde blij te zijn, dat zijn kogels doel getroffen hadden. Tevens bleek, dat hij een volgeling was van De Gaulle, in het

Franse leger gevochten had tegen de Duitsers en uit Duinkerken was geëvacueerd met de Engelsen.

Laval vroeg vergiffenis voor den misdadiger, doch kon wel nagaan, dat de man niet zou worden losgelaten. Waarschijnlijk staat hem de dood te wachten, gelijk anderen, wier hoofden reeds rolden van het guillotine-blok.

Japan.

Terwijl dat alles zich in Europa afspeelde, was het Verre Oosten al evenmin rustig. Japan zag verschepingen van de Verenigde Staten aan zijn neus voorbijgaan naar Vladivostok. Afgunstig en geprikkeld gingen de Japs protesteren bij Molotov en Cordell Hull, doch werden overal koud op hun plaats teruggeduwd. De Japanse pers geraakte in vuur en vlam. „Ons prestige staat op het spel", schreef Nichi-nichi en de „Japan Times & Advertiser" ging de Verenigde Staten ervan beschuldigen feitelijk oorlog te voeren tegen Japan door het zenden van een militaire missie naar China.

Dat wel de gehele internationale politiek van Japan in het Verre Oosten in het gedrang gekomen is, blijkt wel uit de kabinetszittingen, waarbij de kabinets-leden openlijk hun mening te kennen gaven. Premier Konoye schreef zelfs een brief aan President Roosevelt over de toestand en Admiraal Nomura, de Japanse Ambassadeur in de Verenigde Staten, die wel met de V.S. schijnt te sympathiseren, ging het schrijven persoonlijk overhandigen.

Wat dit allemaal te betekenen heeft? Gaat Japan zich afscheuren van de As, nu men ziet, dat niets mag baten? De positie van Japan staat er inderdaad niet schitterend voor. Zowel economisch als strategisch is het land ingesloten en terecht mochten de Japanners spreken van een omsingeling.

Het Japanse volk is echter een koppig volk en men zou misschien wel kunnen kiezen liever onder te gaan dan toe te geven. En tenslotte moet men niet vergeten, dat een kat, die in het nauw gedreven is, nog gekke sprongen kan maken.

Nederland

ARUBA WORDT GEPREZEN.

De leidster van de Overzeese afdeling van de Londense „Womens voluntary Services for Civil defense", prijzend de gulheid van Nederlanders in Oost- en West met het zenden van kledingstukken voor slachtoffers van luchtaanvallen, noemde speciaal Aruba voor het zenden van achttien kisten met kleren.

KONINGIN WILHELMINA BIJ DE SOLDATEN.

Onlangs heeft de Koningin een van de Nederlandse militaire kampementen in Engeland bezocht om den mannen een eigen vaandel te overhandigen. Daarna defileerden de mannen voor hun Vorstin. Dat was de eerste keer dat Nederlandse soldaten in Engeland achter een eigen vaandel marcheerden. H. M. hield een rede waarin zij o.a. zeide: „nu wij onze wapenen op eigen grondgebied hebben neergelegd vervolgen wij onze worsteling elders, totdat Nederland weer vrij zal zijn. Velen Uwer zijn hier gekomen uit Nederland, meestal onder het grootste gevaar. Anderen hebben vrijwillig en met grote offers dienst genomen. Eerst was er een Nederlands Legioen, nu is er een Koninklijke Nederlandse brigade. Ik geef u dit vaandel uit naam van mijn kleindochter Irene, het petekind der Nederlandse strijdkrachten."

SURINAME STICHT MUSEUM.

Zeer belangrijke collectie.

In het tweemaandelijkse tijdschrift „Pro Arte", Augustus 1941, is te lezen, dat men in Paramaribo is overgegaan tot het stichten van een historisch en ethnologisch museum. De Heer en Mevrouw Feinland en Dr. J. F. E. Einaar hebben daartoe het initiatief genomen.

In het museum zijn ondergebracht oude kaarten van Suriname, benevens slavenbrieven en oude boekwerken. Voorts verschillende voorwerpen, die herinneren aan lang vervlogen tijden van Suriname, die herinneren aan een periode van welvaart en bloei.

De ethnografie neemt een ruimere plaats in dan de historie. Men heeft er prachtig houtsnijwerk der Bosnegers en het sierlijk vlechtwerk der Indianen. Belangrijk is ook nog het aardewerk en de technisch uitstekend geknoopte hangmatten der Indianen.

Het houtsnijwerk, vaak nauw samenhangend met de godsdienst en het sociale leven der verschillende stammen, moet bizonder mooi zijn. Elke stam legt eigen motieven in zijn houtsnijkunst, zó, dat duidelijk het werk van een Saramaccaner te onderscheiden is van een Aucaner. Van bizondere betekenis zijn ook de houten beelden van huisgoden, die in het leven der Bosnegers een zeer belangrijke plaats innemen. Een miniatuur Bosnegerhut, vervaardigd door een Saramaccaner kapitein, is er ook aanwezig.

Er zijn ook fraaie modellen van vrouwen- en mannenbanken der bosnegers, die de aandacht van de bezoekers zullen trekken.

Van belang zijn ook de verschillende soorten van afweertekens, die magisch geladen zijn en daarom de huizen beschermen tegen boze geesten en kwade invloeden.

Tenslotte moet nog de aandacht worden gevestigd op een verzameling van muziekinstrumenten van alle groepen der bevolking. Inderdaad een unicum op dit gebied.

Om al dit schone te kunnen bewonderen werd dezer dagen, met toestemming van den D.C. van Paramaribo, het „Pro Arte" Museum geopend en voor het publiek toegankelijk gesteld.

Het Museum, dat in Augustus jl. is opengesteld, is op alle werkdagen geopend van 9 — 12 en bovendien op Woensdag van 16 — 18 uur.

DR. COLIJN WERD GEHULDIGD.

Onlangs werd aan Dr. Colijn toegestaan in Valkenburg, waar hij in een hotel gevangen zit, een protestantse Kerkdienst bij te wonen; natuurlijk: onder strenge bewaking. Maar toen de grijze staatsman binnentrad rezen alle kerkgangers eerbiedig op en de organist speelde het Wilhelmus. De Duitse soldaten ontruimden de kerk en namen den organist gevangen.

LORD ALEXANDER PRIJST DE NEDERLANDSE MARINE.

Albert V. Alexander, eerste Lord der Britse Admiraliteit heeft een radiorede gehouden waarin hij o.a. zeer waarderend sprak over de hulp die de Koninklijke Nederlandse marine verleent: „officieren en manschappen tonen dezelfde geest te bezitten als hun voorvaderen in de dagen van Tromp en De Ruyter. De Nederlandse handelsvloot met 480 schepen tot een tonnage van twee-en-een kwart millioen komt onmiddellijk na die van Noorwegen. Ere aan de dappere Nederlandse mannen die met hun Nederlandse schepen naar de diepte gingen. Een voor allen, allen voor een; totdat de overwinning hen en hun land in vrijheid zal herstellen."

JODEN MOETEN HUN KAPITAAL AFSTAAN.

Seyss-Inquart heeft een decreet uitgevaardigd bevelende dat kapitaal in Joods eigendom bestaande uit kasgeld of cheques boven een bedrag van f. 1000.— en aandelen bank-deposito's, credieten en spaarbankgelden moeten worden overgedragen aan het onder Duitse toezicht staande bankconcern Lippman, Rosenthal en Co. Dit decreet is niet bestemd voor hen wier kapitaal f. 10.000.— niet te boven gaat en voor hen die in 1940 minder dan f. 3000.— bezaten. Hevige straffen (gevangenis, boete tot f. 100.000.— en zelfs algehele confiscatie) zijn op nietnakoming gesteld.

DE ISLA-WREKER NEEMT WRAAK.

De Algemene Militaire Commandant ontving een telegram mededelende dat het Lockheed Hudson-vliegtuig „Islawreker" een vijandelijk hulpschip van 1000 ton met een voltreffer heeft geraakt, ondanks hevig afweervuur. Midscheeps werd een hevige explosie waargenomen. De Minister verzocht den Algemenen Militairen Commandant de milde gevers van de Isla-wreker hieromtrent in te lichten.

TALRIJKE GEMEENTEN MOETEN GESTEUND WORDEN.

De Nederlandse dagbladen van 8 Augustus hebben het bericht dat 400 gemeenten, worstelend met financiële moeilijkheden, staats-bijstand zullen krijgen — tezamen een bedrag van vijftig millioen gulden. De helft daarvan komt voor rekening van Amsterdam en Rotterdam wier havens stil liggen en verder voor de hevige brandweerpolitie- en luchtbeschermingsmaatregelen in alle grotere steden.

LIEVER BLODE JAN DAN DODE JAN.

De propaganda van de N.S.B. voor dienstneming in regimenten die met de overweldigers van Nederlanders tegen de Russen zullen gaan vechten had dat „eigenaardige" resultaat dat veel minder N.S.B.'ers in uniform op straat kwamen uit vrees...... dat zij zouden worden gedwongen dienst te nemen!

EN TOCH ZULLEN ZE HET BLIJVEN DOEN.

Generaal Christiansen heeft een tweede ernstige waarschuwing gepubliceerd tegen het helpen en verbergen van in Nederland gelande Britse vliegers, hierbij refererende aan het feit dat onlangs vier Nederlanders hiervoor ter dood zijn gebracht en drie andere tot levenslange gevangenisstraf zijn veroordeeld.

NIEUWTJES DIE ONS INTERESSEREN.

— Overleden is Dr. Hendrik Muller, oud-gezant, een der merkwaardigste, schilderachtigste en belangrijkste figuren van de Nederlandse diplomatieke dienst.

— **Alle Nederlandse werkgevers-organisaties, neutrale en godsdienstige, zijn opgegeven.**

— Reizen naar en uit Nederland zonder toestemming van de Duitsers, is, bij speciaal decreet strafbaar gesteld. De Telegraaf (16 Aug.) meldt als maximale straffen: Levenslang en f. 200.000.— boete!

— Een Friese vereniging „Fryske Rye", geeft een halfmaandelijks blad uit „Fryske Folk". Redacteur: Douwe Kiestra, Doelstelling: behoeden der Friese cultuur op haar plaats in de Groot-Germaanse wereld. (aldus de N.R.C. van 30 Juli).

— In de Volkskrant (van 21 Juli) wordt medegedeeld de verschijning van het halfmaandelijkse, officiële blad „Afvalstoffen".

— In Twente wordt minder geproduceerd. Daar men vermoedt dat dit aan ondervoeding te wijten is, onderhandelen fabrikanten met autoriteiten voor het geven van extra (couponloze) maaltijden. (aldus de N.R.C. van 9 Aug.)

— Het aardappelrantsoen is verlaagd tot 1500 gram per week per persoon.

— Van overheidswege is een prijs uitgeloofd voor de uitvinding van een „ersatz" rijwielband.

— Alle bureaux voor wetenschappelijk onderzoek zijn ondergeschikt gemaakt aan de „Rijksnijverheid-organisatie".

— De Limburger Koerier (26 Juli) meldt dat de politie twintig jongens van 13 tot 18 jaar heeft gearresteerd, leden van de „R. K. Jonge Werkman" te Eygeshoven wegens gezamenlijk marcheren en het kalken van anti-nazie woorden op muren.

— Een humoristische noot: Franse namen op menu's zijn verboden. Argument: die stammen uit de tijd der Franse overheersing en moeten dus onaangenaam klinken voor rechtgeaarde Nederlanders! (het is heus geen grapje, het staat dood-ernstig in de kranten).

— De Duitsers hebben ongeveer 300 Nederlandse goederenwagens naar Duitsland gebracht; doch Nederlandse dieselrijtuigen kwamen terug: het oliegebrek maakte deze nutteloos.

— Bij een roeiwedstrijd heeft de Utrechtse studenten-club „Triton" gedemonstreerd tegen de „Amstel", omdat daarin nogal wat N.S.B.'ers zitten — zo merkt het „nationale" Dagblad (13 Augustus) verontwaardigd op.

— Er zijn honderden jonge Joden gearresteerd en naar de Duitse zinkwitmijnen gezonden. Dit verklaart het grote aantal doodsadvertenties van Joodse jongelieden in de Nederlandse kranten (zo verneemt de Londense „Times").

DE JEUGD EN DE NIEUWE ORDE.

De nazies in Nederland hebben bekend gemaakt dat de „criminaliteit" onder de Nederlandse jeugd zo is gestegen dat tuchtscholen en gevangenissen stampvol zijn. De houding van onze jongens en meisjes wordt „onverdragelijk" genoemd. En zo wordt geklaagd „er zijn betrekkelijk weinig jongeren die zich verzetten tegen de ...... weinig behulpzame houding hunner ouders." Volk en Vaderland waarschuwt: „Zulke" negatieve jongemensen zullen hun straf niet ontgaan wanneer de nieuwe orde ten volle is gegrondvest".

THEEREGEN OVER NEDERLAND.

Weer zijn 75.000 zakjes thee door de Raf over Nederland uitgestrooid. Ditmaal waren ze Oranje. En er stonden woorden van onze jarige Koningin (woorden van opbeuring en inspiratie) op gedrukt.

INDISCHE NIEUWTJES.

— De Nederlands-Indische regering verbood voor enige weken de verschijning van het Japanse blad **Sinar Selaten** (verschijnend te Semarang) en van het Japanse blad „**Tohindo Nippo**" (Batavia) wegens het uiten van anti-oosterse en anti-Chinese gevoelens.

— Ondanks de oorlog en verbreking van banden met het Moederland maakte de Indische P.T.T. in 1940 een winst van ruim zes millioen gulden, ruim anderhalf millioen meer dan in 1939.

— **Dr. J. G. Mulder**, hoofdambtenaar van het Indische departement van financiën is naar Hongkong vertrokken, waarschijnlijk gaat hij naar Chungking, Singapore, Manilla en Rangoon. Voor besprekingen over financiële en monetaire quaesties.

— De Indische pers en de Indische openbare mening betuigen zich zeer ingenomen met de verklaring Churchill-Roosevelt.

— Op 29 Augustus had Ned. Indië f. 600.000 bijeen gebracht voor de nieuwe Van Galen.

Curaçao.

DE IMPERIALE QUAESTIE IN INDIË.

Indië erkent belang van Curaçao.

Aardig is het te zien, dat terwijl de aangelegenheid van een Imperiale Raad hier besproken wordt, ook in Indië besprekingen in deze trant worden gehouden. „De Javabode" bevat gehele pagina's, die eraan zijn gewijd en waarvan het alleen maar jammer is, dat deze publicaties bij gebrek aan plaatsruimte hier niet kunnen worden overgenomen. Van buitengewoon belang is wel het officieel „Advies", samengesteld door de „Commissie tot bestudering van staatsrechtelijke hervormingen" (zg. Commissie Visman), uitgaande van de Vaderlandse Club.

Dit stuk is te meer van belang, omdat het doet zien, welk een hoge waarde men in Indië aan ons Gebiedsdeel toekent. Heeft men zich hier reeds bang gemaakt, dat de vertegenwoordiging in de Imperiale Raad naar de inwonerstallen aan Curaçao te kort zou doen en dat Indië het daar „wel heen zou willen sturen" (een op niets berustende conclusie), in bovenbedoelde nota — op zichzelf een lijvige brochure — concluderen de commissieleden, dat de Imperiale Raad uit 50 leden zal bestaan, waarvan uit het staatsdeel in Europa 25, uit Indië 20, uit **Curaçao 3**, uit Suriname 2. De Voorzitter zou uit de uit het staatsdeel Europa afkomstige leden door de Kroon benoemd moeten worden. Over de verdere conclusies van deze nota komen wij later nog terug.

VERPLAATSINGEN BIJ DE R.K. GEESTELIJKHEID.

Pastoor Hendriks gaat heen.

Pastoor Franciscus Hendriks O.P. werd op eigen verzoek ontheven van zijn pastoraat te Savoneta, Aruba. Zijn hoge ouderdam na een zeer werkzaam leven dwong hem tot deze aanvrage.

Pater Hendriks, ruim 71 jaar en daarvan op 23 September as. reeds 47 als lid van de H. Orde der Dominicanen, zij een lange rust gegund in een goede gezondheid.

Pater Tobias Jansen O.P., kapelaan in de parochie van de H. Familie, zal hem opvolgen als pastoor te Savoneta.

Pater Willibrordus de Barbanson O.P. wordt dan kapelaan in de parochie van de H. Familie. Pater de Barbanson zal het redacteurschap van „La Cruz" blijven behouden.

DE ALOËPRIJS BELANGRIJK GESTEGEN.

De „Oil, Paint and Drug Reporter" van 18 Augustus jl. geeft als recente notering van Curaçaose aloë in New York: $ 0.68 — $ 0.70 per lb.

Hieronder geven wij een overzicht van het prijsverloop over de laatste jaren:

16 Augustus 1937 tot en met 23 Mei 1938 $ 0.26 — $ 0.27; 30 Mei 1938 tot en met 24 October 1938 $ 0.35 — $ 0.37; 31 October 1938 tot en met 5 Juni 1939 $ 0.42 — $ 0.43; 12 Juni 1939 tot en met 18 September 1939 $ 0.43 — $ 0.44; 25 September 1939 tot en met 6 November 1939 $ 0.50 — $0.55; 13 November 1939 tot en met 8 Januari 1940 $ 0.55 — $ 0.60; 15 Januari 1940 tot en met 5 Februari 1940 $ 0.48 — $ 0.50; 12 Februari 1940 tot en met 27 Mei 1940 $ 0.44 — $ 0.45; 3 Juni 1940 tot en met 9 September 1940 $ 0.40 — $ 0.42; 16 September 1940 tot en met 11 Augustus 1940 $ 0.53 — $ 0.54; 18 Augustus 1941 $ 0.68 — $ 0.70.

FELLOWSHIP OF THE BELLOWS

Gisteren ontving men het navolgende telegram van het Ministerie van Airproduction te Londen, t.w.:

I send my warmest thanks for first splendid contribution from Curaçao branch of the Fellowship of the Bellows towards purchase of Aircraft stop Your generosity gives me great encouragement in my work of providing Raf with tools for victory
Lieutenant Colonel Moore Brabanzon.

Politiek en Oorlog.

KONINGIN WILHELMINA SPRAK MANNENTAAL.

Koningin Wilhelmina der Nederlanden dankte door radio „Oranje" haar volk voor de verjaardagsgroeten en zeide, dat de verdrukte volken hun gelederen hebben aaneengesloten en gereed zijn de doodsklok te luiden voor Hitler en zijn verfoeilijk regime. Zij zeide: „Terwijl onze gemeenschappelijke agressor thans zijn wellust tot moorden en roven gericht heeft tegen het moedige Russische volk, groeit de weerstand steeds meer bitter achter zijn rug" (Londen, (AP) 1.9).

HONDERDDUIZEND DUITSERS GEWOND.

Een aanvullend Russisch communiqué deelde mede, dat honderdduizenden gewonde Duitse manschappen alle hospitalen bezetten in Duitsland, Oostenrijk, Tjechoslowakije en Polen. Hieraan werd toegevoegd, dat de Duitsers onlangs de bezetting hebben bevolen van alle Belgische hospitalen voor de gewonden van het Oostfront. (Moskou, (AP) 1.9).

DUITSE LINIES BUIGEN ONDER RUSSISCHE DRUK.

Een bericht van de „Daily Express" uit Stockholm deelt mede, dat op 3 punten aan de Leningrad-, Smolensk- en Gomelfronten de Duitse linies buigen onder de stijgende en machtige Russische tegenaanvallen.

Het Hoofdcommando van de Sovjet werpt nieuwe divisies in de strijd, die pas zijn aangekomen uit het binnenland. Op zijn minst in een zone had de Russische tegenaanval belangrijk succes. **De Duitsers trekken zich wanordelijk terug en laten een groot aantal doden, gewonden en gevangenen achter.** De Russische tegenaanval is enkele dagen geleden begonnen, toen Sovjet gemechaniseerde eenheden, komende van de Waldai-gebergten ten Zuid-Oosten van Leningrad, gesteund door vliegtuigen, vooruitdrongen om zich een weg te banen naar het Ilmenmeren-district op 120 mijl ten Zuiden van Leningrad. Spoedig daarna werd een gelijksoortige aanval tegen de Duitse linies ondernomen bij de hoogten nabij Rogachev aan de Dnjepr op 160 mijl ten Zuid-Westen van Smolensk. De derde Russische „speerpunt" werd geworpen tegen Von Bocks leger in de Gomel-sector. Het doel van deze drie evenwijdig lopende aanvallen schijnt niet slechts te zijn om Von Bocks voorste strijdkrachten te scheiden van zijn hoofdleger, doch ook om de flanken te beschermen van de Russische eenheden, die het initiatief hebben genomen in de Rogachev-sector. Deze stad werd verschillende malen genomen en verloren door de Duitsers. Op het ogenblik is zij in Russische handen en wordt gebruikt als basis voor het offensief.

De aanvallen bij Gomel in het Zuiden en op het Ilmenmeer in het Noorden vervolmaken deze manoeuvre schitterend, welke ongetwijfeld de grootste is, die door het Russische Hoofdcommando werd ondernomen sedert het uitbreken van de oorlog. Niet in staat de Russische druk te weerstaan, trekken de Duitsers zich terug in de richting van Bobruisk op ongeveer 40 mijl ten Westen van Rochagev. Het Russische Hoofdcommando bewaart het officieel stilzwijgen over de belangrijke operaties van het tegenoffensief, dat in volle gang is (Londen, (AP) 2.9).

VOLGENS DUITSLAND ZAL FINLAND GEEN AFZONDERLIJKE VREDE SLUITEN.

In gezaghebbende Duitse kringen werd verklaard, dat men ervan overtuigd is, dat Finland geen afzonderlijke vrede met Rusland hoe dan ook zal aangaan. Ook werd verklaard, dat het driemogendheden-pact van de as de basis is van alle Japanse besprekingen met de Verenigde Staten.

MUSSOLINI EN HITLER BIJEEN.

Uit Rome wordt gemeld, dat Premier Mussolini van Italië aan het Oostfront een bezoek gebracht heeft aan Hitler. In verband hiermede schreef de Italiaanse publicist Gayda: „Hitler en Mussolini hebben in hun conferentie aan het Russische front een nieuwe phase voorbereid in het oorlogsoffensief tegen de Britse strijdkrachten. Geen minnelijke vrede is nu nog mogelijk." (Rome, (AP), 1.9).

GUERILLA-ACTIVITEITEN DUREN VOORT.

Een Tass-bericht uit Ankara deelt mede, dat de Serbische guerilla-activiteiten voortduren. De pers van Beograd zou hebben gemeld, dat een slag geleverd werd tussen troepen en guerilla's in het Valevodistrict en een andere grote schermutseling in de buurt van Velika Kikinda. Ook zou een guerilla-detachement onlangs de electrische centrale en het spoorwegstation te Majmorka hebben vernield. (Moskou, (AP) 1. 9).

JAPAN IS VASTBESLOTEN DE OMSINGELING TE BEPERKEN.

Een hoge Japanse militaire zegsman verklaarde, dat Japan vastbesloten is, indien nodig met geweld, te breken uit de omsingeling door de Verenigde Staten, Groot-Britannië, China en Nederland, alvorens de economische blokkade het land vermindert tot een staat van armoede (Tokio, (AP) 1.9).

KRUITMAGAZIJN IN NOORWEGEN OPGEBLAZEN.

Een bericht van „Exchange Telegraph" uit Göteborg in Zweden deelt mede, dat 4 ton kruit en andere oorlogsmaterialen door saboteurs zijn opgeblazen bij de kruitfabrieken nabij Drammen in Noorwegen (Londen, (AP) 1.9).

PETAIN GENEGEERD DOOR PARIJSE PERS.

De bekendmaking van Maarschalk Pétain over de oprichting van een Frans legioen van oorlogsveteranen en vrijwilligers van de nationale revolutie werd gedeeltelijk weggelaten uit de door de Duitsers gecontroleerde Parijse pers door de censors van de bezettingsmacht, hetgeen aanduidde, dat de beweging met moeilijkheden te kampen zal hebben. De Parijse uitgave van Pétains verklaring was haast voor de helft geschrapt en er stond geen enkele referte in naar het legioen en de nieuwe rol. De Parijse pers deelde slechts mede, dat Pétain een rede hield voor de „oorlogsveteranen". (Vichy, (AP) 1.9).

60 RUSSISCHE SCHEPEN BRANDENDE?

Gemeld wordt, dat de Duitse legers twee Rode tegenoffensieven hebben afgeslagen bij een serie van pogingen der Russen om de Dnjepr weer over te steken naar de Westelijke oever. In het Noorden zouden de Duitsers hun aanvallen concentreren op de eilanden Oesel en Dagoe nabij de mond van de Finse Golf in een poging om nog twee der eilanden van de baan te vagen, die de toegangswegen tot Leningrad beschermen. Tevens gelooft men, dat van deze eilanden uit de Russische vliegtuigen de aanvallen ondernemen op Berlijn.

Het Hoofdkwartier deelde mede, dat in de Finse Golf meer dan 60 Russische schepen werden waargenomen, die zich brandende bevonden in de Duitse mijnenvelden. Aldus werd het beschreven als een Russische vlootcatastrophe van de eerste rang (Berlijn, (AP) 1.9).

TOESTAND LAVAL GOED.

De toestand van Pierre Laval en Marcel Déat wordt hedenmorgen als goed gemeld uit Versailles (Vichy, (AP) 1.9).

FINS REGIMENT GEVANGEN.

Een Fins regiment, dat zich een weg baande door de wouden en moerassen aan het Noordelijk front naar de achterhoede van de Sovjet-troepen werd gevangen bij een tegenomsingeling van de Russen, meldde het Hoofdcommando van de Sovjets. De Russen deelden mede, dat van de 2000 Finse troepen niet meer dan 600 ontsnapten en grote hoeveelheden mijnenwerpers en andere wapenen werden veroverd hoewel de Finnen er aanvankelijk in slaagden de spoorlijn naar de Russische achterhoede door te snijden. Gemeld wordt, dat de omsingelingsplannen van een gehele Duitse divisie en een Finse brigade zijn verijdeld. (Moskou, (AP) 1. 9).

DUITS COMMUNIQUÉ OVER DE STRIJD.

Het communiqué, dat door het Hoofdkwartier van den Führer werd uitgegeven, luidt als volgt: „De operaties aan het Oostfront verlopen volgens het plan. Aanvallen van de Duitse luchtmacht worden met effect gericht op de spoorlijn en in het Charkovgebied en ten Zuid-Westen van Moskou. Duikbommenwerpers brachten een kanonneerboot van de Sovjet tot zinken en zetten 3 andere in brand op de Dnjepr. In de strijd tegen Groot-Brittannië bombardeerde de luchtmacht in de afgelopen nacht de aanvoerhavens van Newcastle aan de Tyne. Bomtreffers veroorzaakten grote branden en hevige ontploffingen. Andere gevechtsvliegtuigen vielen met succes de vliegvelden in de Midlands aan. Een klein aantal Britse vliegtuigen vloog in de nacht op 2 September binnen Noord-West en West-Duitsland. Het afweergeschut bracht een vijandelijk vliegtuig omlaag" (Berlijn, (AP) 2.9).

RUSSISCHE POGING OM TERUG OVER DNJEPR TE TREKKEN.

Het DNB deelde mede, dat Russische pogingen, met behulp van kanonneerboten, om wederom over te steken naar de Westelijke oever van de Dnjepr ten Zuiden van Kiev zijn afgeslagen met bloedige verliezen. Men verklaarde, dat in een ander deel van het Oostfront de Sovjets probeerden een tegenoffensief uit te voeren met behulp van een grote concentratie van tanks.

DNB deelde mede, dat langs de gehele sector werd stand gehouden door een Duits legerkorps en 86 vijandelijke tanks werden vernield. Hieronder bevinden zich 8 tanks van 52 ton elk. (Berlijn, (AP) 1. 9).

RUSSISCH COMMUNIQUÉ.

Gedurende de dag van 1 September vochten onze troepen tegen den vijand langs het gehele front. Onze luchtmacht ging voort met het toebrengen van geconcentreerde slagen aan de vijandelijke pantsergroepen, infanterie en artillerie, alsmede van het vernielen der vijandelijke vliegtuigen op de landingsterreinen. Volgens onvolledige gegevens werden op 30 Augustus bij luchtgevechten 31 Duitse vliegtuigen vernield. Wij verloren 16 toestellen (Moskou, (AP) 1.9).

DE DUITSE VERLIEZEN: 2½ MILLIOEN MAN.

De radio van Moskou deelde mede, dat de Duitse verliezen aan het Russische front thans in totaal ongeveer twee en een half millioen man bedragen. Hiervan zijn ongeveer een millioen gedood (New York, (AP) 1.9).

RODE BOMMENWERPERS BOVEN HET DUITSE REICH.

Een Russische communiqué deelde mede, wat Sovjet-bommenwerpers het Berlijnse district en andere Duitse steden aanvielen in de nacht van Zondag op Maandag. Andere objecten waren Königsberg, Danzig en Memel. (Moskou, (AP) 1.9).

RAF VALT DUITS CONVOOI AAN.

Een communiqué van het Britse Ministerie van Luchtvaart luidt als volgt: „Hedenavond vielen gevechtsvliegtuigen van de Royal Airforce op een offensieve vlucht met succes een vijandelijk convooi aan, nabij de Franse kust. Een van onze vliegtuigen wordt vermist" (Londen, (AP) 1.9).

DE FRANSE VLOOT HEEFT NIEUWEN OPPERBEVELHEBBER.

Darlan verwijderde Vice-Admiraal Leluc als directe Opperbevelhebber van de Franse Vloot en liet hem vervangen door den jongsten Admiraal van de marine. Leluc is geruime tijd de medewerker van Darlan geweest.

Admiraal Auphan werd benoemd tot Opperbevelhebber en Directeur van Darlans secretariaat in het Ministerie van Marine.

Leluc werd onlangs benoemd tot Adviseur van Staat. Geen uitleg werd gegeven van de verandering in politieke kringen, waar Leluc bekend stond als Darlans rechterhand. Auphan wordt beschouwd als een van de schitterendste jonge officieren van de marine en werd door Darlan belast, vóór hij de gecombineerde post kreeg, met de reorganisatie der koopvaardijvloot.

DE ORANJE-AVOND IN ROXY.

Toen bij de oprichting van de Surinaamse Vereniging „Justitia Pietas Fides" op de agenda stond: „Trouw aan Oranje" en Voorzitter Wix hierop doelende, had gezegd, dat dit voor Surinamers vanzelfsprekend was, zeide hij niets dan de waarheid.

Als overtuigend bewijs daarvan had gisteravond in Roxy een demonstratie plaats, die treffend getuigde van deze trouw.

Na het spelen van het Wilhelmus door het orkestje van den Heer R. Bruyning, dat ook op de rest van de avond het theater vol heerlijke tonen toverde, sprak Voorzitter Dr. R. J. Wix zijn openingsrede uit. Dr. Wix betreurde het, dat Z.E. de Gouverneur niet aanwezig kon zijn en sprak vervolgens de haast volle zaal toe over de aanhankelijkheid der Surinaamse Nederlanders, de bereidheid van Surinamers om aan de oorlog mee te doen ter bevrijding van het Moederland. In verband hiermede wees spreker op het aantal Surinamers, dat reeds de wapenen heeft opgenomen, zowel in het leger in Canada als in de Marine. „En achter het front staan er nog meer", zeide hij, „die te allen tijde bereid zijn zich te geven voor de zaak."

Het was uit het publiek, dat toen een voorstel kwam om aan Hare Majesteit de Koningin te Londen direct een telegram te verzenden om aan Haar, de Landsvrouwe, deze aanhankelijkheid en trouw van alle Surinamers op Curaçao te betuigen. Dit voorstel werd gretig aangenomen en ogenblikkelijk ten uitvoer gebracht door Secretaris G. Visser.

Voorzitter Wix verzocht toen Mr. Eduard Elias, G.P.D.-chef, om het podium te betreden voor het uitspreken van zijn rede.

Wij moeten zeggen, dat Mr. Elias met zijn rede „Oranje" een stukje werk geleverd heeft, dat bewijst met welke opoffering ook hij meewerkt aan de taak om Nederland van het nazie-juk te bevrijden. Het was een studie, die, hoewel betrekkelijk uitgebreid (langer dan een half uur), geen ogenblik zijn toehoorders ophield te boeien. Met de vlotheid, die hem eigen is, stelde Mr. Elias vergelijkingen en tegenstellingen, die, hoewel somwijlen ver teruggaande, zijn gehoor desniettemin sterk aangrepen.

„Uw eenheid", zo sprak hij, „is niet alleen een eenheid onder de Surinamers; zij is het voorbeeld van de eenheid van alle Nederlanders over de gehele wereld, waar deze zich ook bevinden". Verder ging hij in op de bestuursperiode van Hare Majesteit. Hij herdacht de eed, bij de troonsbestijging door Koningin Wilhelmina afgelegd, en vroeg: „Heeft zij deze niet altijd gestand gedaan?"

In den spreker kon verder nog de journalist herkend worden, toen hij een beschrijving gaf van de gebeurtenis, die elk jaar plaats heeft, wanneer Hare Majesteit op de derde Dinsdag van September zich naar de Ridderzaal begeeft voor het openen der Staten-Generaal. Het tafereel werd met zulke kundigheid afgeschilderd, dat wij ons een ogenblikje in Den Haag waanden en het geheel zich voor ons oog zagen ontrollen.

Een hartelijk applaus was de dank van het publiek, toen Mr. Elias zijn rede **beëindigde.**

Nummers 3 en 4 op het programma stonden het „Wilhelmus" en het Surinaamse volkslied, voorgedragen door den Heer A. Breeveld met medewerking van een mannenkoor. Hoe drong de volle warme kleurvolle stem van dezen man tot ons door bij het uitspreken der woorden van het laatste couplet der respectieve volksliederen tegen de achtergrond van de geneuriëde wijze. „Mijn schilt ende betrouwen, sijt Ghij O Godt mijn Heer" van het Wilhelmus en „God zij met ons, Suriname" van het Surinaamse volkslied, klonken door de zaal als een nieuwe afsmeking van de hulp des Almachtigen.

„Ons land en Oranje" van den Heer Th. Simoons was een rede, die naar voren bracht hoe Suriname altijd met Oranje en het Koninklijk Huis heeft medegeleefd. Men kon het voelen; hier sprak een Surinamer tot Surinamers.

Geen wonder, dat de rede eens zelfs door een luid applaus werd onderbroken als blijk van de grote bijval, die zij oogstte.

Het gemengd kwartet (2 dames en 2 heren) had zeer veel succes. Het applaus was niet van de lucht en het doek moest beslist opnieuw opgaan, opdat de zangers weer konden worden gehoord.

Nu volgden een drietal declamaties. De Heer G. Visser droeg zijn gedicht voor van „V voor Victorie", dat wemelde van geestigheden. Een gelach werd aan het publiek ontlokt, toen Visser gewaagde van het „vuile nazievee, dat al ons vlees opvreet". Ook leuk was de uitvinding, dat 2 maal V een W vormt, van Wilhelmina. Beslist, wij verkieven Vissers vers boven dat van Vrijbuiter.

„Scheepspraat" van den Heer Breeveld werd op zijn eigen uitstekende wijze voorgedragen.

Een der beste declamaties, zo niet de beste, was „Nederland zal herrijzen", door den Heer W. van Kanten. De Heer Van Kanten wist zijn gehoor volkomen te boeien en raakte ongetwijfeld de tere snaar aan in het gemoed der aanwezigen. Een warme bijval was zijn loon voor zijn meesterlijke voordracht.

Tot slot zong het mannenkoor „Wilt heden nu treden" waarmede deze geslaagde avond weer tot het verleden behoorde.

Hoeveel aardiger zou het geweest zijn, wanneer van overheidswege enige belangstelling betoond ware door een vertegenwoordiger of zo.

ALLERLAATSTE NIEUWS.

Uit Londen wordt officieel gemeld, dat een overeenkomst is bereikt op brede basis tussen de Britse en Russische Ambassadeurs in Iran en den Iranesen Premier en Minister van Buitenlandse Zaken. Van gezaghebbende zijde deelde men mede, dat de uiteindelijke wapenstilstandsvoorwaarden werden getekend. Ook van andere zijde kwamen gelijksoortige berichten. Intussen hebben de Russen in Iran opdracht gekregen de opmars te staken.

In de afgelopen nacht viel de Raf het Rijnland aan. Keulen was het voornaamste object.

Het feit, dat Roosevelt Japan niet genoemd heeft in zijn toespraak ter gelegenheid van de Arbeidsdag wordt in zekere kringen uitgelegd, als zou de diplomatie een vredelievende oplossing kunnen bereiken in de Stille Oceaan. De besprekingen worden voortgezet met de Japanners. Een Domei-bericht deelt mede uit Bangkok, dat voortdurend Britse versterkingen te Singapore worden aangevoerd uit Malta en Gibraltar. Het bericht deelt mede, dat sommige winkels in Singapore moeten worden gesloten omdat een groot deel der bevolking is verhuisd naar buiten de stad.

Vichy meldt, dat de toestand van Laval verbetering vertoont en dat de zieke zelfs in staat is nu en dan op te zitten. Ook heeft Laval voor het eerst weer voedsel gebruikt. De toestand van Marcel Déat wordt als zo goed beschouwd, dat men er zelfs geen bulletin meer over uitgeeft.

Belangrijke activiteit van de artillerie en patrouilles wordt gemeld van het Tobrukfront in Noord-Afrika. Britten veroverden er een vijandelijke post. De Russische missie, die in de V.S. is gearriveerd, bestaat grotendeels uit technici. Reeds zijn onderhandelingen aangeknoopt met de Consolidated Aircraft Corporation voor de aankoop van reuzen-bommenwerpers voor het Russische leger. Een Fins nieuwsblad brandmerkte de vredesgeruchten als een propaganda-aanval tegen de Finse nationale eenheid. Volgens het blad heeft Finland de wapenen opgenomen om de Oostelijke bedreiging te vernielen. Moskou meldt, dat in de centrale sector in de richting van Smolensk en Duitse divisie, pas uit Frankrijk gearriveerd, door de Russen zodanig werd toegetakeld, dat het bereids de vlucht moest nemen.

De Amigoe-Enquête.

Een Imperiale Raad.

VII.

Landraad
JOHN H. A. EMAN te Aruba schrijft:

„Sedert de ontvangst van uw schrijven d.d. 8 Augustus 1941 inzake het behelsd onderwerp, dat van onuitsprekelijk belang is voor het eiland Aruba, mijn gedachte, mijn ziel zou ik eigenlijk moeten zeggen, in beslag.

Aan den heer Croes heb ik voorgesteld om onder degenen, die het rondschrijven van u hebben ontvangen een vergadering bijeen te roepen, teneinde te beraadslagen betreffende een collectief antwoord als uittreksel der meningen.

In zo'n geval zou u als antwoord hebben gekregen, hetzij van die vergadering of individueel van ieder der geadresseerden, een schrijven, doch van dezelfde stelling.

Zo acht ik het practisch in het belang van Aruba handelen in deze aangelegenheid van enorme betekenis.

Echter een toestand, die zo brutaal een ieder in de ogen springt op Aruba, nl. heersende, prikkelende handelingen van het plaatselijk Bestuur, meen ik, dat als voorafgaande stappen opgeheven dienen te worden, wil men werkelijk eerbiedigen de democratische gevoelens, die in het hart van onze Koningin leven.

En, Mijnheer de Redacteur, de oplossing hiervan is heel eenvoudig: dat men, zoals reeds gebeurd is een inheems Gezaghebber op Aruba plaatst.

Dit is de regelaar en automatisch zal de machine dan in al haar onderdelen goed lopen, een contrôle op dezen regelaar, een Arubaanse Raad, hetzij een uitgebreide Raad van Politie, een gemeenteraad of welk vorm dan ook voor een huishoudelijk Bestuur zal dan moeten volgen.

Wil u, mijnheer de Redacteur, in deze voorlopig bijdragen zal de Bevolking van Aruba u wel dankbaar zijn en ik geef u de verzekering dit te kunnen bewijzen door een attest der gehele Bevolking."

OVERSTE WILLEM GAUW, havenmeester, schrijft:

„Er is n.m.m. zoveel, dat na de oorlog grondig veranderd dient te worden, dat reeds alleen de voorbereiding daarvan het onmiddellijk instellen van een vertegenwoordigend lichaam uit alle gebiedsdelen wenselijk maakt."

Mr. HENRI ANTON J. GIJSEN, Rechter op Aruba, schrijft:

„Het juiste moment weten te kiezen voor het invoeren van Staatkundige hervormingen, vereist een Staatsmansblik — is men daarmede te vroeg, dan bestaat het gevaar, en vooral is dit gevaar groot in abnormale tijdsomstandigheden, dat men zich in de symptomen van hetgeen groeiende was, vergist heeft, of althans deze symptomen niet steeds op hun juiste waarde heeft getaxeerd; betekent de invoering feitelijk niet meer dan het in staatsrechtelijke vorm consolideren van reeds geheel volgroeide opvattingen en gevestigde verhoudingen, dan verliest deze invoering zeer veel van haar morele en stimulerende waarde.

Nochtans staat, naar mijn mening vast, dat tegen het invoeren van belangrijke staatkundige hervormingen in de Overzeese Gebieden van het Rijk door de Regering, zolang deze in de practische onmogelijkheid is daaromtrent het Nederlandse Volk te raadplegen, zowel uit ethisch als uit politiek, en zeker ook uit staatsrechtelijk oogpunt nagenoeg onoverkomelijke bezwaren bestaan.

Een streven om de Regering in afwachting van een hersteld contact met de bevolking in het Moederland reeds door middel van een adviserend lichaam zo volledig mogelijk op de hoogte te brengen van de in de Overzeese Gebieden op dit stuk bestaande mogelijkheden en gekoesterde wensen — eventueel in de vorm van concrete voorstellen — dient m.i. alleszins te worden toegejuicht."

Landraad
C. E. B. HELLMUND te Bonaire schrijft:

„Volgens mijn bescheiden mening zou de bedoelde Imperiale Raad moeten bestaan uit een door de Statenleden gekozen vertegenwoordiger van dit gebiedsdeel (Curaçao), een van Suriname en meerderen van Nederlands Oost-Indië en wel uit in Nederland woonachtige oud-ambtenaar of andere personen, vroeger in die gebiedsdelen werkzaam geweest. Door de abnormale toestanden en waar de taak van de Regering thans hoofdzakelijk berekend is op het weer vrij krijgen van het Rijk in Europa en dit gedeelte van het Rijk thans zich niet kan uitspreken en te verwachten is, naar wij althans allen hopen, dat deze toestond niet lang zal duren, zodat Nederland weer spoedig vrij kan zijn, kan er m.i. gerust gewacht worden totdat de Regering weer in Nederland komt om daarmee een begin te maken door onderling beraad ook met de dan leidende regeringspersonen en volksvertegenwoordigers. Waar H.M. de Koningin zelf de toezegging gedaan heeft in deze geest, geloof ik, dat wij wel kunnen vertrouwen, dat t.z.t. dit in verwezenlijking zal komen, wat ongetwijfeld ten goede zal komen aan de onderlinge verstandhouding tussen de verscheidene gebiedsdelen en hun respectieve belangen"

De Heer
JACOBO A. HERNANDEZ, redacteur van het r.k. weekblad „Voz di Aruba", schrijft:

„Het is mij zeer duidelijk gebleken uit de redevoering van Hare Majesteit de Koningin, dat Zij een snelle verandering wenst in de structuur van het Rijk.

Ik ben van oordeel, dat de voornaamste vooraanstaande personen uit het Gebiedsdeel Curaçao gehoord moeten worden.

Aangezien onze Koloniale Staten niet zo groot is, acht ik het zeer redelijk en zelf noodzakelijk de mening van meer personen te moeten horen.

Het lijkt mij in het belang van ons Gebiedsdeel Curaçao en ter bekrachtiging van de Nederlandse democratie, dat hiermede thans reeds aan te vangen en niet wachten tot na de oorlog."

PATER MAURUS HULSMAN O.P., schrijft:

„Geheel eens met Piet Kerstens, zoals voorgesteld in zijn rede I.K.P. enkele weken geleden in „Dagblad Amigoe di Curaçao" opgenomen."

[Kerstens' standpunt, waarbij Pater Hulsman zich aansluit, werd gepubliceerd in de grote I.K.P.-rede in „Dagblad Amigoe di Curaçao" van 21 Juli jl. In het kort komt Kerstens' standpunt erop neer, dat er onverwijld een Imperiale Raad worde ingesteld voor de Regering in Londen, en een Uitvoerende Raad voor de regering in Indië. Kerstens wil deze invoeren als tijdelijke lichamen gedurende de oorlogstijd, totdat na de oorlog, volgens de toezeggingen van Hare Majesteit en Minister Welter, de definitieve staatkundige hervormingen zullen worden ingevoerd. Kerstens is van mening, dat de semi-officiële Imperiale Raad tijdens de huidige noodtoestand kan dienen om het in de lucht hangende kabinet althans enige grond van verantwoordingsplicht onder de voeten te geven.

Om niet met de Grondwet in conflict te komen, zou de Imperiale Raad, volgens Kerstens, voorlopig slechts adviserende bevoegdheid moeten hebben.

Kerstens' antwoord op de Aneta-enquête, gepubliceerd in „Dagblad Amigoe di Curaçao" van 8 Augustus jl., luidde:

„Hare Majesteit is zeer ernstig ten aanzien van een snelle verandering in de structuur des Rijks. Het verheugt mij dat een voorbereidingscommissie zal worden gevormd. Ik verwacht van deze commissie geen volledige conceptie van de nieuwe structuur, doch wel enige goed-doordachte richtlijnen. Ik wacht in spanning op het Gouvernementele antwoord". — Red.]

Statenlid
JOHN ANICETO DE JONGH schrijft:

„Volgens mijn mening is:

1o. thans nog geen tijd om te kunnen zeggen, wat in herrezen Nederland zal kunnen geschieden, daar de overtuigingen, die nu bestaan, na de oorlog geheel of gedeeltelijk zouden kunnen veranderen;

2o. dat nu al wanneer door het bestaande Kabinet in Londen zonder de volksvertegenwoordiging een voorstel zal gedaan worden tot verbetering van het Staatsbestel, waarin de gebiedsdelen meer zeggingschap zullen krijgen in het Staatsverband, niet bindend kan zijn wegens tijdsomstandigheden, geloof ik, dat elk voorstel nu praematuur kan genoemd worden.

3o. Niettegenstaande dit alles, ben ik van oordeel, dat een comité, bestaande uit vooraanstaande Curaçaoënaars, niet los van onze Volksvertegenwoordiging (Staten) hier in het leven kan geroepen worden om eventueel klaar te staan omtrent voorstellen betreffende Curaçao, en zijn opneming in Staatsverband in het Nederlandse Imperium."

Rabbijn
IS. JESSURUN CARDOZO, Nederlands Portugees Israëlietische Gemeente te Curaçao schrijft:

„Persoonlijk juich ik elke maatregel, welke bedoelt rekening te houden met gerechtvaardigde verlangens der bevolking in elk deel van het Koninkrijk, van harte toe.

Daar ik echter geen bepaald politiek standpunt inneem, zou ik het uitspreken van een mening over de samenstelling van een dergelijk lichaam, of het tijdstip, waarop dit zijn taak zou moeten aanvangen, gaarne overlaten aan hen, die hiertoe meer competent zijn, in het volste vertrouwen, dat rechtvaardigheidszin en waardering voor elkanders overtuiging daarbij de grondslag zullen vormen."

Broeder
MARTINUS JUFFERMANS, Overste van de Kruisvaarders van St. Jan, schrijft:

„Dat een dergelijke Raad al reeds niet bestond, is een fout. De onderdanen van een democratie hebben medezeggingschap nodig in hun bestuursvorm, ook als die onderdanen koloniale onderdanen zijn. Een fout dient hersteld te worden. Doch het herstel van een fout behoort niet zonder overleg te geschieden om niet meer stukken te maken dan al reeds gebeurd zijn. Hierin behoort men met een zekere geleidelijke evolutie te werken.

Dat werken in de zin van een geleidelijke evolutie behoeft geen uitstel meer, elke tegenwerking in deze zou wel eens bittere revanche kunnen teweegbrengen.

Doch de medezeggingschap van koloniale onderdanen behoort gemeten te worden naar gelang de cultuur, en wel degelijk voor een Christelijke democratie, naar gelang de Christelijke cultuur, de ontheffing van de absolute voogdij rechtvaardigt.

Doch ik vrees, dat het Christelijk element, en zeer zeker het algemeen (katholiek) Christelijk standpunt inzake medezeggingschap in het publiekrechtelijk leven onder de domper wordt geplaatst. Het gevaar dreigt, dat het vraagstuk enkel quantitatief en niet qualitatief wordt opgelost."

WIJ ONTVINGEN.

MIKVE ISRAEL.

Het Augustusnummer van de Mikve Israel zet zijn interessante artikel over Kreta voort. Hieruit blijkt, dat de vestiging van het Ottomaanse rijk voor de Joodse godsdienst al even fnuikend geweest is als voor andere godsdiensten. Na Wereldoorlog I, toen Kreta bij Griekenland kwam, waren er van de 300.000 Joden nog slechts 700 over. Vorig jaar was het aantal gedaald tot 400.

Ook „Dingen en Daden" is ditmaal aardig; vertelt van de mannemoed onzer Christelijke landgenoten, die pal staan tegen den Duitsen jodenvervolger. Mooi zo.

EMMASTAD.

WACHTDIENSTEN.

Dinsdag, 2 September 1941.

Telegram Afdeling: Hr. Schaap, tel. 547, Amalia van Solmslaan 4.

Shipping & Supplies: Hr. De Vlieger, tel. 244, Bernhardlaan 10.

Scheepvaart Afdeling: Hr. De Vries, tel. 296, Bernhardlaan 6.

AANKOMENDE PASSAGIERS.

3 September 1941: W. I. Tjassens Keiser en echtgen.

VERTREKKENDE PASSAGIERS.

H. G. S. van Raalte en gezin; G. J. F. Breedveld en gezin.

PROTESTANTSE JEUGDHUIS RIO CANARIO.

Woensdag, 3 September as. van 20 tot 21 uur zal ten huize van den heer Boon, Negropont 66, muziekcursus gehouden worden. Alle kinderen boven 12 jaar zijn hartelijk welkom.

SPORTCLUB „ASIENTO".

Hockey.

Donderdag 4 September as. onderlinge wedstrijd tussen de volgende elftallen, aanvang 16.45 uur.

Rood:

Petit
Bakker Mej. v.d. Steen
Mej. Den Boef Kwestro v. Doeland
v. Doorninck De Mol v. Beveren
De Boer Ringma
O
v. Zanten Mevr. Kemper Deelen
v. Schouwenburg Groothuis
Mej. Philipszoon Lambij
Brepols
v.d. Vijver Mevr. Goedhart
Soederhuizen
Wit.

Reserves Rood: Mej. Visman, Nijhof, v.d. Kamp.

Reserves Wit: Mej. Leerentveld, Jurrius, Bunte.

Scheidsrechters: J. de Boer en Van Manen.

Eventuele afschrijvingen (**dit geldt ook voor de reserves**) voor Woensdagavond aan Hr. De Ridder (tel. 616 of 856).

Kinderfeesten.

De verregende kinderfeesten ter gelegenheid van de verjaardag van onze Koningin, zullen nu as. Zondag, 7 September gehouden worden. Aanvang 9 uur.

FEUILLETON.

Het Huis vol Haat.

68).

„En het is ook precies veertien jaar geleden, dat Mr. Greene, Ada als kind aangenomen heeft."

De vrouw hield haar adem in. Een uitdrukking van panische angst vertrok haar gelaat.

„En toen je man stierf, ben je naar Mr. Greene gegaan, zeker als je wist, dat hij je een betrekking zou geven."

Hij ging naar haar toe en legde zacht zijn hand op haar schouder.

„Ik heb sedert enige tijd het vermoeden, Frau Mannheim, dat Ada je dochter is. Dat is zo, niet waar?"

Met een krampachtige snik verborg de vrouw haar gelaat in haar schort.

„Ik heb Mr. Greene mijn woord gegeven," bekende zij onder tranen, „dat ik het aan niemand zeggen zou — zelfs aan Ada niet. Alleen onder die voorwaarde wilde hij mij hier bij haar laten blijven."

„Je hebt je woord niet gebroken," troostte Vance haar. „Het was jouw schuld niet, dat ik het geraden heb."

Toen Frau Mannheim even later wegging was het Vance gelukt haar vrees en haar verdriet wat te kalmeren. Toen liet hij Ada komen.

Toen zij binnenkwam, gaf haar eerste vraag uiting aan de angst, die al het andere in haar overheerste.

„Hebt u iets ontdekt, Mr. Vance? Het is vreselijk hier alleen in dit grote huis te zijn — vooral 's nachts. Bij ieder geluid, dat ik hoor..."

„Je moet je niet door je verbeelding laten beheersen, Ada," raadde Vance haar aan. Dan voegde hij eraan toe: „We weten al heel wat meer dan we deden en ik hoop, dat binnenkort alles aan het licht gekomen zal zijn. En in verband met wat we te weten gekomen zijn, ben ik vandaag hier gekomen. Ik dacht, dat je ons misschien zou kunnen helpen..."

„Als ik dat maar kon! Maar ik heb gedacht en gedacht......"

Vance glimlachte. „Laat het denken maar aan ons over, Ada. — Wat ik vragen wilde is dit: weet je of Sibella goed Duits spreekt?"

Het jonge meisje scheen verbaasd. „O ja, Julia en Chester en Rex spraken het ook. Vader stond er op, dat zij het leerden. En hij sprak het ook — bijna even goed als hij Engels sprak. En Sibella heb ik dikwijls Duits horen spreken met Dr. Von Blon."

„Maar zij sprak het zeker met een accent?"

„Een licht accent — zij is nooit lang in Duitsland geweest. Maar zij sprak heel goed Duits."

„Dat was het, dat ik weten wilde."

„Dat weet u tenminste iets!" Haar stem trilde van opwinding. „O, hoe lang zal het nog duren vóór die vreselijke spanning over is? Sedert weken ben ik iedere avond bang om het licht uit te draaien en te gaan slapen."

„Je behoeft nu niet bang meer te zijn om dat te doen," verzekerde Vance haar. „Er zullen nu geen aanslagen meer op je leven gepleegd worden, Ada."

Zij keek hem een ogenblik onderzoekend aan en iets in zijn houding scheen haar moed te geven. Toen we afscheid namen, was de kleur op haar wangen teruggekomen.

Toen we thuis kwamen, liep Markham zenuwachtig in de bibliotheek op en neer.

„Ik heb nog verschillende punten gecontroleerd," zeide Vance. „Maar het belangrijkste ligt nog in het duister. De verklaring voor het afgrijselijke van de aan het licht gebrachte waarheid ontbreekt nog."

Hij liep naar de telefooncel en wij hoorden hem telefoneren. Een paar minuten later kwam hij terug en keek op zijn horloge. Dan belde hij Currie en zeide hem voor een reis van acht dagen zijn koffer te pakken.

„Ik ga weg, Markham," zeide hij. „Ik ga reizen. Mijn trein vertrekt binnen het uur; ik zal een week weg blijven. Kan je het zo lang zonder mij stellen? Maar er zal tijdens mijn afwezigheid in verband met het Greene-mysterie niets gebeuren. Ik zou je zelfs aanraden het tijdelijk te laten rusten."

Meer wilde hij niet zeggen en een half uur later was hij klaar om te gaan.

„Er is nog één ding, dat je voor mij doen kunt, terwijl ik weg ben," zeide hij, terwijl hij zijn overjas aantrok. „Laat een volledig en gedetailleerd weerrapport voor mij opmaken van de dag vóór Julia's dood tot de dag na de moord op Rex."

Hij wilde noch Markham, noch mij mede laten gaan naar het station en wij wisten zelfs niet in welke richting zijn geheimzinnige reis hem wegvoerde.

HOOFDSTUK XXV

DE GEVANGENNEMING.

(Maandag, 13 December, 16 uur).

In de namiddag van de 13de December kwam Vance van zijn reis terug en reeds om vier uur zaten wij weer in zijn Hispana Suiza op weg naar het bureau van Markham. Op mijn vraag of hij succes had, had hij slechts geknikt. Eerst tegen het einde van de rit werd hij wat spraakzamer.

„Ik heb nooit een ogenblik getwijfeld aan het succes van mijn reis, Van. Ik wist, wat ik vinden zou. Maar ik de mijn verstand niet vertrouwe moest alles zwart op wit zien, v zonder voorbehoud capituleren voor de conclusies, die ik getr had."

Markham en Heath wachtten Het was precies vier uur en was reeds bijna onder.

„Ik vond het vanzelfsprekend je me iets belangrijks mede te had," zeide Markham. „Daar ik den brigadier gevraagd hier men."

„Ja, ik heb veel te vertellen." had een fauteuil genomen en sigaret op. „Maar eerst wil ik of er tijdens mijn afwezigheid beurd is."

"Niets. Je voorspelling is weest."

„Maar nu zal het spel wel ginnen," zeide Heath. „Sibel teravond uit Atlantic City te men en van dat ogenblik Von Blon natuurlijk om heen."

Wordt